

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2020. gada 24. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Vienlīdzīga attieksme nodarbinātības un profesijas jomā – Direktīvas 2000/78/EK un 2006/54/EK – Piemērošanas joma – Netiešas diskriminācijas vecuma vai dzimuma dēļ aizliegums – Pamatojumi – Valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts atskaitījums no pensijām, ko uzņēmumi, kuros valstij pieder vairākuma dalība, tieši izmaksā to saņēmējiem, kā arī pensiju summas indeksācijas atcelšana – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 16., 17., 20. un 21. pants – Piemērojamība – Diskriminācija īpašuma dēļ – Līgumu slēgšanas brīvības aizskārums – Tiesību uz īpašumu pārkāpums – Pamattiesību hartas 47. pants – Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību

Lietā C-223/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Landesgericht Wiener Neustadt* (Vīnerneištales apgabaltiesa, Austrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 11. martā un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 13. martā, tiesvedībā

YS

pret

NK AG,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*], tiesneši L. S. Rosi [*L. S. Rossi*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], F. Biltšens [*F. Biltgen*] (referents) un N. Vāls [*N. Wahl*],

ģenerālvokāte: J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs: D. Diteris [*D. Dittert*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 22. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- YS vārdā – *M. Breunig, Rechtsanwalt*, un *J. Hanreich, Prozessbevollmächtigter*,
- NK vārdā – *C. Egermann, Rechtsanwalt*,
- Austrijas valdības vārdā – *J. Schmoll*, pārstāve,
- Eiropas Komisijas vārdā – *C. Valero*, kā arī *B.-R. Killmann* un *B. Bertelmann*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2020. gada 7. maija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvu 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV 2000, L 303, 16. lpp.), Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV 2006, L 204, 23. lpp.), kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 16., 17., 20., 21. un 47. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp YS un NK AG par summas ieturēšanu no arodpensijas, kuru tā tieši izmaksā YS, kā arī par šīs pensijas līgumiski noteiktās indeksācijas attiecībā uz 2018. gadu atcelšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 79/7/EEK

- 3 Padomes Direktīvas 79/7/EEK (1978. gada 19. decembris) par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos (OV 1979, L 6, 24. lpp.) 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka šī direktīva attiecas uz tiesību aktos noteiktajām sistēmām, kas nodrošina aizsardzību tostarp pret “vecuma” risku.

Direktīva 2000/78

- 4 Saskaņā ar Direktīvas 2000/78 1. pantu, lai vienlīdzīgas attieksmes princips stātos spēkā dalībvalstīs, šīs direktīvas mērķis attiecībā uz nodarbinātību un profesiju ir noteikt sistēmu, lai apkarotu diskrimināciju reliģijas, uzskatu, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ.
- 5 Šīs direktīvas 2. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Šajā direktīvā “vienlīdzīgas attieksmes princips” nozīmē to, ka nav ne tiešas, ne netiešas diskriminācijas, kuras pamatā ir jebkurš 1. pantā minēts iemesls.

2. Šā panta 1. punktā:

[..]

- b) pieņem, ka netiešā diskriminācija notiek tad, ja acīmredzami neitrāla noteikuma, kritērija vai prakses dēļ personas, kuras atbalsta konkrētu reliģiju vai uzskatus, kurām ir konkrēta invaliditāte, konkrēts vecums vai konkrēta seksuālā orientācija, atrodas konkrētā nelabvēlīgā situācijā salīdzinājumā ar otru personu, ja vien:
 - i) šis noteikums, kritērijs vai prakse nav objektīvi attaisnota ar likumīgu mērķi un ja vien nav pienācīgi un vajadzīgi līdzekļi šā mērķa sasniegšanai [..];

[..].”

- 6 Minētās direktīvas 3. panta “Piemērošanas joma” 1. punktā ir noteikts:

“Nepārsniedzot Kopienas kompetenci, šo direktīvu piemēro visām personām gan valsts, gan privātajā sektorā, tostarp valsts iestādēs, attiecībā uz:

[..]

- c) nodarbinātību un darba nosacījumiem, to skaitā atlaišanu un atalgojumu;

[..].”

Direktīva 2006/54

- 7 Direktīvas 2006/54 30. apsvērumā ir noteikts:

“Noteikumu pieņemšanai attiecībā uz pierādīšanas pienākumu ir liela nozīme, lai nodrošinātu vienlīdzības principa efektīvu piemērošanu. Kā Tiesa ir paziņojusi, tādēļ būtu jāizstrādā noteikums, lai nodrošinātu, ka pierādīšanas pienākums pāriet pie atbildētāja, ja tas ir *prima facie* diskriminācijas gadījums, izņemot attiecībā uz procesiem, kuros apstākļu izmeklēšana ir tiesas vai citas kompetentas valsts iestādes kompetencē. Tomēr jāprecizē, ka to faktu izvērtēšana, pēc kuriem var uzskatīt, ka ir notikusi tieša vai netieša diskriminācija, joprojām ir attiecīgās valsts iestādes kompetencē saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi. Turklāt dalībvalstu uzdevums ir jebkurā piemērotā procesa posmā ieviest noteikumus par pierādījumiem, kas ir labvēlīgāki prasītājiem.”

- 8 Šīs direktīvas 1. pantā ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos.

Tālab tajā ietverti noteikumi, lai īstenotu vienlīdzības principu attiecībā uz:

[..]

- b) darba nosacījumiem, tostarp darba samaksu;
c) nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmām.

[..].”

- 9 Direktīvas 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā jēdziens “netieša diskriminācija” ir definēts kā situācija, kurā šķietami neitrāls noteikums, kritērijs vai prakse nostāda viena dzimuma personas īpaši nelabvēlīgā situācijā salīdzinājumā ar otra dzimuma personām, ja vien minētais noteikums, kritērijs vai prakse nav objektīvi attaisnojama ar tiesisku mērķi un ja vien līdzekļi šī mērķa sasniegšanai nav atbilstīgi un vajadzīgi.

- 10 Šīs paša direktīvas 4. panta pirmā daļa ir izteikta šādā redakcijā:

“Tieša un netieša dzimuma diskriminācija attiecībā uz visiem atbildības aspektiem un nosacījumiem par tādu pašu darbu vai par vienādas vērtības darbu ir likvidējama.”

- 11 Direktīvas 2006/54 5. pants, kas ir ietverts tās II sadaļas 2. nodaļā “Vienlīdzīga attieksme nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmās”, ir izteikts šādā redakcijā:

“Neskarot 4. pantu, nepastāv ne tieša, ne netieša diskriminācija dzimuma dēļ nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmās, jo īpaši attiecībā uz:

[..]

- c) pabalstu aprēķināšanu, ietverot piemaksas, kas maksājamas attiecībā uz laulāto vai apgādājamiem, un nosacījumiem, kas reglamentē termiņus, kuros ir tiesības uz pabalstiem, un to saglabāšanu.”
- 12 Šīs direktīvas 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktā ir paredzēts, ka minētajā 2. nodaļā ietvertie noteikumi ir piemērojami nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmām, kas nodrošina aizsardzību pret “vecuma” risku, tostarp priekšlaicīgas pensionēšanās gadījumā.

Austrijas tiesības

- 13 *Sonderpensionenbegrenzungsgesetz* (Likums par speciālo pensiju ierobežojumiem, *BGBI. I, 46/2014*, turpmāk tekstā – “*SpBegrG*”) 1. pantā ir iekļautas konstitucionālo tiesību normas, ar kurām ir izdarīti noteikti grozījumi *Bundesverfassungsgesetz über die Begrenzung von Bezügen öffentlicher Funktionäre* (Federālais konstitucionālais likums par amatpersonu atbildības apmēra ierobežošanu, *BGBI. I, 64/1997*, turpmāk tekstā – “*BezBegrBVG*”). Ar šo 1. pantu tostarp *BezBegrBVG* piemērojamība personām tika paplašināta uz *Rechnungshof* (Revīzijas palāta, Austrija) kontrolei pakļautu juridisko personu darba ņēmējiem un bijušiem darba ņēmējiem. Šis juridiskās personas iekļauj privāttiesību uzņēmumus, kuros Austrijas federālā valdība vai dažādas federālās zemes īsteno izšķirošo ietekmi.
- 14 Lai gan *SpBegrG* kā federālais likums nevar tieši ietekmēt to uzņēmumu darba ņēmēju līgumus, kuri tās izšķirošās ietekmes dēļ, ko uz tiem īsteno federālās zemes, ir pakļauti *Rechnungshof* (Revīzijas palāta) kontrolei, ar *BezBegrBVG* 10. panta 6. punktu federālās zemes likumdevējam ir dotas tiesības pieņemt noteikumus, kas ir salīdzināmi ar tiem, kuri federālajā līmenī ir paredzēti attiecībā uz to juridisko personu darba ņēmējiem un bijušajiem darba ņēmējiem, kuros šai federālajai zemei ir izšķiroša dalība.
- 15 *Niederösterreichisches Landes- und Gemeindebezügegesetz* (Likums par Lejasaustrijas federālās zemes un pašvaldību institūciju algām, turpmāk tekstā – “*NÖ Landes- und GemeindebezügeG*”), kas ir pieņemts, pamatojoties uz *SpBegrG*, 24.a pantā “Pensiju ierobežojums” ir paredzēts:

“(1) Personām, kas tiesīgas saņemt vecuma pensijas un nodrošinājuma pensijas no definētu pabalstu plāniem, ko nodrošina:

[..]

- b. juridiska persona, kas pakļauta *Rechnungshof* [(Revīzijas palāta)] kontrolei sakarā ar to, ka finanšu, ekonomisku vai organizatorisku pasākumu dēļ tā atrodas *Niederösterreich* [(Lejasaustrijas federālā zeme, Austrija)] [..] faktiskā kontrolē vai arī šai zemei pieder attiecīgās juridiskās personas kontrolpakete,

ir jāveic pensiju nodrošināšanas iemaksas par to daļu, kas pārsniedz [*Allgemeines Sozialversicherungsgesetz* (Vispārējais likums par sociālo nodrošinājumu, *BGBI. 189/1955*)] 45. pantā, kas ir pēdējo reizi grozīts ar *BGBI. I, 139/1997*, un [šī likuma] 108. panta 1. un 3. punktā, kas ir pēdējo reizi grozīts ar *BGBI. I, 35/2012*, noteikto maksimālo iemaksu bāzi mēnesī. Tas attiecas arī uz īpašiem maksājumiem.

(2) Pensiju nodrošināšanas iemaksas ietur struktūra, kas veic pensiju izmaksu, un ieturēto summu novirza attiecīgai juridiskai personai, kas dibināta saskaņā ar federālās zemes tiesību aktiem, vai attiecīgam uzņēmumam, kas maksā vecuma pensijas un nodrošināšanas pensijas.

(3) Pensiju nodrošināšanas iemaksu apmērs ir [..].”

- 16 Vispārējā likuma par sociālo nodrošinājumu (turpmāk tekstā – “ASVG”) 711. pants, kurš ir ieviests ar *Pensionsanpassungsgesetz 2018* (2018. gada Likums par pensiju indeksāciju, *BGBI. I, 151/2017*) un kura nosaukums ir “Pensiju pielāgošana 2018. gadā”, ir izteikts šādā redakcijā:

“(1) Atkāpjoties no 108.h panta 1. punkta pirmā teikuma un 2. punkta, 2018. kalendārajā gadā pensiju palielinājumam neizmanto indeksācijas koeficientu, bet gan [to veic] šādi: kopējos pensijas ienākumus (2. punkts) palielina

1. par 2,2 %, ja tie nepārsniedz 1500 EUR mēnesī;
2. par 33 EUR, ja tie pārsniedz 1500 EUR mēnesī, bet nepārsniedz 2000 EUR mēnesī;
3. par 1,6 %, ja tie pārsniedz 2000 EUR mēnesī, bet nepārsniedz 3355 EUR mēnesī;
4. ja tie pārsniedz 3355 EUR mēnesī, bet nepārsniedz 4980 EUR mēnesī, – par procenta likmi, kas starp minētajām vērtībām lineāri samazinās no 1,6 % līdz 0 %.

Palielinājumu nepiemēro, ja kopējie pensijas ienākumi pārsniedz 4980 EUR mēnesī.

(2) Kopējie vienas personas pensijas ienākumi ir visu tās pensiju summa no valsts obligātās pensiju apdrošināšanas [..]. Par daļu no kopējiem pensijas ienākumiem uzskata arī visus maksājumus, kuriem piemēro [*SpBegrG*], ja pensijas saņēmējam 2017. gada 31. decembrī bija tiesības saņemt šos maksājumus.

[..]

(6) (Konstitucionāls noteikums) 2018. kalendārajā gadā to maksājumu indeksācija, kuriem piemēro [*SpBegrG*], nedrīkst pārsniegt 1. punktā minēto palielinājumu, ņemot vērā kopējos pensijas ienākumus (2. punkts).”

- 17 *Betriebspensionsgesetz* (Likums par arodpensijām, *BGBI. 282/1990*) 2. pantā ir noteikts:

“Definētu pabalstu plāni 1. panta 1. punkta izpratnē ir darba devēja saistības, kas izriet no vienpusējiem paziņojumiem, individuāliem līgumiem vai darba koplīgumu noteikumiem un paredz:

1. veikt iemaksas pensiju fondā [..] par labu darba ņēmējam un viņa pārdzīvojušajam laulātajam; veikt prēmiju iemaksas uzņēmuma kolektīvajai apdrošināšanai [..] par labu darba ņēmējam un viņa pārdzīvojušajam laulātajam; [..]
2. veikt maksājumus tieši darba ņēmējam un viņa pārdzīvojušajam laulātajam (tieši definēti pabalsti);
3. veikt prēmiju maksājumus dzīvības apdrošināšanai, kas noslēgta par labu darba ņēmējam un viņa pārdzīvojušajam laulātajam.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 18 Prasītājs pamatlietā ir NK – kas ir biržā kotēta akciju sabiedrība, kurā Lejasaustrijas federālajai zemei pieder aptuveni 51 % dalība, – bijušais darba ņēmējs.
- 19 1992. gada 2. martā prasītājs pamatlietā ar NK noslēdza arodpensijas līgumu. Šajā līgumā bija iekļauti “tieši definēti pabalsti”, ko maksā NK, proti, arodpensija, kas tiek finansēta no šī darba devēja izveidotajām rezervēm un ko pēdējais minētais ir apņēmis izmaksāt tieši darba ņēmējam darba attiecību beigās. Turklāt tika panākta vienošanās par indeksācijas noteikumu, saskaņā ar kuru visas tiesības uz pensiju tiek palielinātas par tādu pašu procentu likmi kā tā, kas minētās arodpensijas saņemšanas laikā tiek piemērota attiecīgās nozares Austrijas uzņēmumu darba ņēmēju koplīgumā paredzētajām augstākās algu grupas algām.
- 20 Prasītājs pamatlietā pensionējās 2010. gada 1. aprīlī. Kopš tā laika viņš uz šī pamata saņem dažādus pensijas pabalstus. Tostarp kopš 2010. gada 17. decembra NK viņam veic maksājumus atbilstoši 1992. gada 2. marta arodpensijas līgumā paredzētajiem “tiesajiem definētajiem pabalstiem”.
- 21 Kopš 2015. gada 1. janvāra NK saskaņā ar *NÖ Landes- und GemeindebezügeG* 24.a pantu ietur pensiju nodrošināšanas iemaksas.
- 22 Saskaņā ar *ASVG* 711. pantu NK nepalielināja prasītāja pamatlietā arodpensijas par 2018. gadu summu, lai gan tieši izmaksājamā šīs pensijas daļa atbilstoši attiecīgās nozares Austrijas uzņēmumu darba ņēmēju koplīgumā šim gadam paredzētajai algu indeksācijai būtu bijis jāpalielina par 3 %.
- 23 Prasītājs pamatlietā iesniedzējtiesā *Landesgericht Wiener Neustadt* (Vīnerneištales apgabaltiesa, Austrija) cēla prasību pret NK nolūkā, pirmkārt, apstrīdēt minētos ieturējumus, kā arī minēto arodpensijas nepalielināšanu un, otrkārt, panākt, lai tiktu konstatētas viņa tiesības attiecībā uz nākotni.
- 24 Saistībā ar Savienības tiesību, it īpaši Direktīvu 79/7, 2000/78 un 2006/54, piemērošanas jomu iesniedzējtiesa uzskata, ka *NÖ Landes- und GemeindebezügeG* 24.a pants un *ASVG* 711. pants (turpmāk tekstā kopā – “attiecīgās valsts tiesību normas”) tieši reglamentē arodpensijas, uz kuru prasītājam pamatlietā ir tiesības saskaņā ar 1992. gada 2. marta arodpensijas līgumu, summas noteikšanas kārtību un nosacījumus.
- 25 Iesniedzējtiesa uzsver, ka attiecīgās valsts tiesību normas attiecas uz personām, kas saņem arodpensiju “tiešu definētu pabalstu” veidā, kuras summa ir salīdzinoši augsta un kuru izmaksā juridiska persona, kas ir pakļauta *Rechnungshof* (Revīzijas palāta) kontrolei it īpaši tādēļ, ka tās vairākuma akcionārs ir federālā zeme, kas attiecīgajā jomā ir pieņēmusi federālajā līmenī paredzētajiem noteikumiem līdzīgus noteikumus.
- 26 Šī tiesa norāda, ka attiecīgās valsts tiesību normas neskar personas, kas nav sasniegušas noteiktu vecumu, jo līgumu par pensijas “tiešu definētu pabalstu” veidā piešķiršanu noslēgšana Austrijā tika pārtraukta aptuveni 2000. gada gaitā. Savukārt, tā kā šāda veida vienošanās parasti tika slēgtas ar personām, kuras uzņēmumā, kas tos nodarbināja, ir nostrādājušas ievērojamu darba stāža gadu skaitu un ir ieguvušas noteiktu atbildības līmeni, tās pašlaik esot sasniegušas zināmu vecumu.
- 27 Iesniedzējtiesa arī norāda, ka saskaņā ar Austrijas oficiālo statistiku attiecīgās valsts tiesību normas galvenokārt ietekmē vīriešu arodpensiju.
- 28 Attiecībā uz šo tiesību normu mērķiem iesniedzējtiesa min divus *SpBegrG* minētos mērķus, kas ir vērsti uz to, lai, pirmkārt, samazinātu tā saukto “īpašo” pensiju radīto nelīdzsvarotību un, otrkārt, nodrošinātu pensiju pabalstu ilgtspējīgu finansēšanu.

29 Turklāt iesniedzējtiesa uzskata, ka attiecīgās valsts tiesību normas tika pieņemtas kā konstitucionālas tiesību normas galvenokārt tāpēc, lai ierobežotu iespēju apstrīdēt to spēkā esamību *Verfassungsgerichtshof* (Konstitucionālā tiesa, Austrija).

30 Šajos apstākļos *Landesgericht Wiener Neustadt* (Vīnerneištates apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Direktīvas 79/7 un/vai Direktīvas 2006/54 piemērošanas jomā ietilpst dalībvalsts tiesību normas, ja to rezultātā bijušajam darba devējam, izmaksājot arodpensijas, no tām ir jāietur noteiktas naudas summas, kas skar būtiski lielāku skaitu vīriešu, kuriem ir tiesības saņemt arodpensiju, nekā sievietēm, kurām ir šādas tiesības, un bijušais darba devējs ieturētās naudas summas drīkst izmantot pēc saviem ieskatiem, un vai šādi noteikumi ir diskriminējoši iepriekš minēto direktīvu izpratnē?
- 2) Vai Direktīvas 2000/78 piemērošanas jomā ietilpst dalībvalsts tiesību normas, kas diskriminē vecuma dēļ, jo tās rada izdevumus tikai vecāka gadagājuma personām, kurām ir privāttiesībās balstītas tiesības saņemt arodpensiju, kas ir nolīgta “tiešu definētu pabalstu” veidā, savukārt gados jaunākām un jaunām personām, kuras ir noslēgušas līgumus par arodpensiju, šādi izdevumi nerodas?
- 3) Vai Hartas normas, it īpaši tajās paredzētais nediskriminācijas princips, kas izriet no 20. un 21. panta, ir jāpiemēro arodpensijām arī tad, ja dalībvalsts regulējums neietver diskrimināciju, kāda tā ir aizliegta saskaņā ar Direktīvām 79/7, 2000/78 un 2006/54?
- 4) Vai Hartas 20. un nākamie panti ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļautas dalībvalsts tiesību normas, kas īsteno Savienības tiesību aktus Hartas 51. panta izpratnē un dzimuma, vecuma, īpašuma vai citu iemeslu – piemēram, īpašuma tiesību attiecību – dēļ, kādos pašreiz atrodas šo personu bijušais darba devējs, diskriminē personas, kurām ir privāttiesībās balstītas tiesības saņemt arodpensiju, salīdzinājumā ar citām personām, kurām ir tiesības saņemt arodpensiju, un vai Hartā ir aizliegta šāda veida diskriminācija?
- 5) Vai valsts noteikumi, kas pienākumu veikt maksājumus savam bijušajam darba devējam paredz tikai nelielai personu grupai, kam ir līgumtiesības saņemt arodpensiju “tiešu definētu pabalstu” veidā, nozīmē diskrimināciju vēl arī īpašuma dēļ Hartas 21. panta izpratnē, ja ir skartas tikai personas, kas saņem lielākas arodpensijas?
- 6) Vai Hartas 17. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļautas dalībvalsts tiesību normas, kas, pamatojoties tieši uz likumu un izslēdzot kompensāciju, paredz ekspropriācijas rakstura ieviešanu līgumā par arodpensiju “tiešu definētu pabalstu” veidā, kas noslēgts starp divām privātpersonām, radot izdevumus bijušajam darba ņēmējam, kas bijis nodarbināts uzņēmumā, kurš veidojis uzkrājumus arodpensijas izmaksai un neatrodas ekonomiski sarežģītā situācijā?
- 7) Vai normatīvajos aktos bijušajam darba devējam noteiktais pienākums neizmaksāt personai, kurai ir tiesības saņemt arodpensiju, nolīgtais atlīdzības (nolīgtais arodpensijas) daļas kā līgumu slēgšanas brīvības pārkāpums nozīmē darba devēja tiesību uz īpašumu aizskārums?
- 8) Vai Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļautas dalībvalsts tiesību normas, ar kurām, pamatojoties tieši uz likumu, tiek īstenota ekspropriācija un nav paredzēta cita ekspropriācijas apstrīdēšanas iespēja kā prasības par zaudējumu atlīdzību un ekspropriētās summas atmaksu celšana pret ekspropriācijas labuma guvēju (bijušo darba devēju un maksātāju saskaņā ar pensijas līgumu)?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmā un otrā jautājuma [attiecīgās] pirmās daļas pieņemamību

- 31 Ar pirmā un otrā jautājuma, kas ir jāizskata kopā, [attiecīgo] pirmo daļu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 79/7, 2000/78 un 2006/54 ir jāinterpretē tādējādi, ka to piemērošanas jomā ietilpst dalībvalsts tiesību normas, saskaņā ar kurām, pirmkārt, darba devējam ir jāietur arodpensijas, ko minētais darba devējs, noslēdzot vienošanos, ir apņēmis izmaksāt tieši savam bijušajam darba ņēmējam, summas daļa, veicot ieturējumu pensijas gūšanas vietā, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šī pabalsta summas indeksācija.
- 32 Šajā ziņā, pirmām kārtām, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 79/7 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu tā ir piemērojama tikai tādām tiesību aktos noteiktajām sistēmām, kas nodrošina aizsardzību tostarp pret “vecuma” risku (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 22. novembris, *Elbal Moreno*, C-385/11, EU:C:2012:746, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Savukārt pabalsti, kas tiek piešķirti saskaņā ar pensiju sistēmu, kura galvenokārt ir atkarīga no attiecīgās personas nodarbinātības, ir saistīti ar attiecīgās personas saņemto darba samaksu, un uz tiem attiecas LESD 157. pants (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 5. novembris, Komisija/Polija (Vispārējās jurisdikcijas tiesu neatkarība), C-192/18, EU:C:2019:924, 59. punkts un tajā minētā judikatūra). Tātad tie ir atalgojums Direktīvas 2000/78 3. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 15. janvāris, E.B., C-258/17, EU:C:2019:17, 44. un 48. punkts).
- 34 Turklāt no Direktīvas 2006/54 1. panta c) punkta un 5. panta c) punkta izriet, ka tā attiecas uz nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmām. Jau ir ticis nospriests, ka to pensiju shēmas, kas darba ņēmējam tiek izmaksātas, pamatojoties uz darba tiesiskajām attiecībām ar publisku darba devēju, ietilpst arī Direktīvas 2006/54 5. panta materiālajā piemērošanas jomā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 5. novembris, Komisija/Polija (Vispārējās jurisdikcijas tiesu neatkarība), C-192/18, EU:C:2019:924, 72. un 73. punkts).
- 35 No tā izriet, ka tāda pensija kā “tieši definēti pabalsti”, ko prasītājs pamatlietā saņem no sava bijušā darba devēja, pamatojoties uz savām darba tiesiskajām attiecībām ar pēdējo minēto, ietilpst nevis Direktīvas 79/7, bet gan Direktīvu 2000/78 un 2006/54 piemērošanas jomā.
- 36 Otrām kārtām, ir jākonstatē, ka attiecīgās valsts tiesību normas, saskaņā ar kurām, pirmkārt, darba devējam ir jāietur arodpensijas, ko minētais darba devējs, noslēdzot vienošanos, ir apņēmis izmaksāt tieši savam bijušajam darba ņēmējam, summas daļa, veicot ieturējumu pensijas gūšanas vietā, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šīs pensijas maksājuma indeksācija, izraisa pensijas, ko šī sabiedrība ir apņēmusies maksāt minētajam bijušajam darba ņēmējam, apmēra samazināšanos. Tādēļ tās ietekmē pēdējā minētā atalgojuma nosacījumus Direktīvas 2000/78 3. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē un nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmu Direktīvas 2006/54 5. panta c) punkta izpratnē. Tādējādi šīs direktīvas ir piemērojamas tādai situācijai kā tā, kas tiek aplūkota pamatlietā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 16. jūnijs, *Lesar*, C-159/15, EU:C:2016:451, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Šis secinājums netiek apstrīdēts ar atziņu, kas izriet no Austrijas valdības rakstveida apsvērumos minētā 2016. gada 2. jūnija sprieduma C (C-122/15, EU:C:2016:391), kura 30. punktā Tiesa ir nospriedusi, ka Direktīvas 2000/78 materiālajā piemērošanas jomā neietilpst valsts tiesiskais regulējums, kas attiecas uz papildnodokli, ar kuru tiek aplikti no vecuma pensijām gūtie ienākumi.
- 38 Proti, minētā sprieduma 25. un 26. punktā Tiesa ir balstījusies uz apstākli, ka strīds, saistībā ar kuru ir pieņemts šis spriedums, attiecas nevis uz kārtību vai nosacījumiem, lai noteiktu to pabalstu apmēru, kas darba ņēmējam tiek izmaksāti, pamatojoties uz viņa darba tiesiskajām attiecībām ar bijušo darba

devēju, bet gan uz tāda nodokļa likmi, kas tiek piemērots no vecuma pensijas gūtajiem ienākumiem, un šāda nodokļa uzlikšana, kas – tieši un vienīgi – izriet no valsts nodokļu tiesību aktiem, ir ārpus darba tiesiskajām attiecībām un tādējādi “atalgojuma” noteikšanas minētās direktīvas un LESD 157. panta 2. punkta izpratnē.

- 39 Līdz ar to uz pirmā un otrā jautājuma [attiecīgo] pirmo daļu ir jāatbild, ka Direktīvas 2000/78 un 2006/54 ir jāinterpretē tādējādi, ka to piemērošanas jomā ietilpst dalībvalsts tiesību normas, saskaņā ar kurām, pirmkārt, darba devējam ir jāietur arodpensijas, ko minētais darba devējs, noslēdzot vienošanos, ir apņēmis izmaksāt tieši savam bijušajam darba ņēmējam, summas daļa, veicot ieturējumu pensijas gūšanas vietā, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šī pabalsta summas indeksācija.

Par pirmā jautājuma otro daļu

- 40 Ar pirmā jautājuma otro daļu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīva 2006/54 ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas pensijas saņēmējiem, ko valsts kontrolēts uzņēmums, noslēdzot vienošanos, ir apņēmis izmaksāt viņiem tieši un kas pārsniedz noteiktos šajā tiesiskajā regulējumā paredzētos sliekšņus, pirmkārt, netiek izmaksāta summa, kas tiek ieturēta no tādas šīs pensijas daļas, kura pārsniedz vienu no šiem sliekšņiem, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šīs pensijas indeksācija, ja minētais regulējums skar daudz lielāku skaitu saņēmēju vīriešu nekā sieviešu.
- 41 Saskaņā ar Direktīvas 2006/54 5. panta c) punktu ir aizliegta jebkāda tieša vai netieša diskriminācija dzimuma dēļ, aprēķinot pabalstus nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmās, kas saskaņā ar šīs direktīvas 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktu nodrošina aizsardzību tostarp pret “vecuma” risku.
- 42 Vispirms ir jākonstatē, ka tādas valsts tiesību normas kā tās, kas tiek aplūkotas pamatlietā, neietver tiešu diskrimināciju, jo tās bez atšķirības ir piemērojamas gan vīriešu, gan sieviešu dzimuma darba ņēmējiem.
- 43 Runājot par jautājumu, vai šāds valsts tiesiskais regulējums ietver netiešu diskrimināciju, Direktīvas 2006/54 vajadzībām tā šīs direktīvas 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir definēta kā situācija, kurā šķietami neitrāls noteikums, kritērijs vai prakse nostāda viena dzimuma personas īpaši nelabvēlīgā situācijā salīdzinājumā ar otra dzimuma personām, ja vien minētais noteikums, kritērijs vai prakse nav objektīvi attaisnojama ar tiesisku mērķi un ja vien šī mērķa sasniegšanas līdzekļi nav atbilstīgi un vajadzīgi.
- 44 Šajā ziņā, pirmām kārtām, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka personas, kas ar attiecīgajām valsts tiesību normām ir nostādītas nelabvēlīgā situācijā, ir valsts kontrolētu uzņēmumu bijušie darba ņēmēji, kas saņem pensiju “tiešu definētu pabalstu” veidā, kuras apmērs pārsniedz noteiktus sliekšņus. Proti, pirmkārt, *NÖ Landes- und GemeindebezügeG* 24.a pantā ir paredzēta pensiju nodrošināšanas iemaksas samaksa par to pabalsta daļu, kas pārsniedz maksimālo iemaksu bāzi mēnesī saskaņā ar *ASVG*. Tiesas sēdē Tiesā Austrijas valdība norādīja, ka šī mēneša summa 2020. gadā ir 5370 EUR bruto apmērā. Otrkārt, saskaņā ar *ASVG* 711. panta 6. punktu 2018. gadā nevarēja tikt veikts nekāds *SpBegrG* paredzēta pabalsta, tāda kā pamatlietā aplūkojamais “tiešais definētais pabalsts”, palielinājums, ja visu ieinteresētās personas pensiju kopējais apmērs pārsniedz 4980 EUR mēnesī.
- 45 Direktīvas 2006/54 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta mērķiem to personu situācija, uz kurām attiecas attiecīgās valsts tiesību normas, nevar tikt salīdzināta ar valsts nekontrolēto uzņēmumu bijušo darba ņēmēju situāciju vai ar to personu situāciju, kuras saņem arodpensiju citā veidā, nevis “tiešu definētu pabalstu” veidā, piemēram, pensiju fonda vai dzīvības apdrošināšanas maksājumus. Atšķirībā no

pensijām, kas tiek izmaksātas abām iepriekš minētajām personu kategorijām, federālā valsts vai attiecīgā federālā zeme kontrolē darba ņēmēju, kas saņem “tiešus definētus pabalstu”, darba devējus un minēto darba ņēmēju pensijām paredzētos līdzekļus.

- 46 Kā ģenerālvokāte ir norādījusi secinājumu 55. punktā, salīdzināmās situācijas attiecībā uz personām, kuras saņem valsts kontrolēta uzņēmuma pensiju “tiešu definētu pabalstu” veidā, ir to personu situācija, kuras šī pabalsta apmēra dēļ skar attiecīgās valsts tiesību normas, un to personu situācija, kuras tās neskar.
- 47 No tā izriet, ka par šķietami neitrālu kritēriju Direktīvas 2006/54 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, kas rada atšķirīgu attieksmi attiecīgo valsts tiesību normu piemērošanas dēļ, ir jāuzskata pabalstu summa, kas ir noteikta ar šīm normām, jo ar šīm tiesību normām nelabvēlīgā situācijā tiek nostādīti tikai to pensiju saņēmēji, kuru apmērs pārsniedz noteiktus sliekšņus.
- 48 Otrām kārtām, runājot par jautājumu, vai šī atšķirīgā attieksme nostāda īpaši nelabvēlīgā situācijā viena dzimuma personas salīdzinājumā ar otra dzimuma personām, iesniedzējtiesa vienīgi norāda, ka saskaņā ar Austrijas oficiālo statistiku attiecīgās valsts tiesību normas galvenokārt skar vīriešus.
- 49 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka šādas īpašas nelabvēlīgas situācijas esamība var tikt konstatēta tostarp tad, ja ir pierādīts, ka valsts tiesiskais regulējums negatīvi ietekmē ievērojami lielāku viena dzimuma personu daļu salīdzinājumā ar otra dzimuma personām (spriedums, 2019. gada 3. oktobris, *Schuch-Ghannadan*, C-274/18, EU:C:2019:828, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 50 Kā tas izriet arī no Direktīvas 2006/54 30. apsvēruma, to faktu izvērtēšana, kuri ļauj uzskatīt, ka ir notikusi netieša diskriminācija, ir valsts iestādes kompetencē saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi, kas konkrēti var paredzēt, ka netieša diskriminācija var tikt konstatēta, izmantojot visus līdzekļus, tostarp statistikas datus (spriedums, 2019. gada 3. oktobris, *Schuch-Ghannadan*, C-274/18, EU:C:2019:828, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 51 Tātad valsts tiesai ir jāizvērtē, kādā mērā tai iesniegtie statistikas dati ir ticami un vai tie var tikt ņemti vērā, proti, vai tie neatspoguļo gluži vienkārši nejaušas un gadījuma rakstura parādības un vai tie ir pietiekami būtiski (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 3. oktobris, *Schuch-Ghannadan*, C-274/18, EU:C:2019:828, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 52 Attiecībā uz statistikas datiem Tiesa arī ir nospriedusi, pirmkārt, ka iesniedzējtiesai ir jāņem vērā visi darba ņēmēji, kuriem ir piemērojams valsts tiesiskais regulējums, kura ietvaros ir radusies atšķirīgā attieksme, un, otrkārt, ka labākā salīdzināšanas metode ir salīdzināt šī regulējuma piemērošanas jomā ietilpstošo darba ņēmēju – vīriešu, kurus skar un kurus neskar iespējama atšķirīgā attieksme, attiecīgās proporcijas ar tām pašām proporcijām šajā regulējumā ietilpstošo darba ņēmēju – sievietes vidū (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 6. decembris, *Voß*, C-300/06, EU:C:2007:757, 40. un 41. punkts, kā arī 2019. gada 3. oktobris, *Schuch-Ghannadan*, C-274/18, EU:C:2019:828, 47. punkts).
- 53 Izskatāmajā lietā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka attiecīgo valsts tiesību normu piemērošanas jomā ietilpst struktūras, kas ir pakļauta *Rechnungshof* (Revīzijas palāta) kontrolei, bijušie darba ņēmēji, kuri saņem arodpensiju “tiešu definētu pabalstu” veidā.
- 54 Līdz ar to, kā ģenerālvokāte ir norādījusi secinājumu 65.–67. punktā, ja pieejamā statistika faktiski liecinātu par to, ka bijušo darba ņēmēju, kuru šādas arodpensijas summu ir ietekmējušas attiecīgās valsts tiesību normas, procentuālā daļa ir ievērojami lielāka starp bijušajiem darba ņēmējiem – vīriešiem, kuri ietilpst šo normu piemērošanas jomā, nekā starp bijušajām darba ņēmējām – sievietēm, kuras ietilpst šajā piemērošanas jomā, būtu jāuzskata, ka šāda situācija ir netieša diskriminācija dzimuma dēļ, kas ir pretēja Direktīvas 2006/54 5. panta c) punktam, ja vien šīs tiesību normas neattaisno objektīvi un ar jebkādu diskrimināciju dzimuma dēļ nesaistīti faktori (pēc analogijas skat. spriedumu, 2007. gada 6. decembris, *Voß*, C-300/06, EU:C:2007:757, 42. punkts).

- 55 Trešām kārtām, pieņemot, ka iesniedzējtiesa, ņemot vērā šī sprieduma 53. un 54. punktā minētos apsvērumus, uzskatītu, ka attiecīgās valsts tiesību normas rada atšķirīgu attieksmi, kas var būt netieša diskriminācija dzimuma dēļ, šai tiesai būtu jāpārbauda, kādā mērā šāda atšķirīga attieksme tomēr var tikt attaisnota ar objektīviem un ar jebkādu diskrimināciju dzimuma dēļ nesaistītiem faktoriem, kā tas izriet no Direktīvas 2006/54 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta.
- 56 Saskaņā ar Tiesas judikatūru tā tas it īpaši ir gadījumā, ja izvēlētie līdzekļi atbilst legītimam sociālās politikas mērķim, ir piemēroti attiecīgajā tiesiskajā regulējumā izvirzītā mērķa sasniegšanai un šajā ziņā ir nepieciešami, ņemot vērā, ka tie var tikt uzskatīti par piemērotiem izvirzītā mērķa sasniegšanai tikai tad, ja tie patiešām atbilst centieniem to sasniegt un ja tie tiek īstenoti saskanīgi un sistemātiski (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 17. jūlijs, *Leone*, C-173/13, EU:C:2014:2090, 53. un 54. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 57 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka, izvēloties sociālās politikas un nodarbinātības mērķu īstenošanai piemērotus pasākumus, dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība (spriedumi, 2000. gada 6. aprīlis, *Jørgensen*, C-226/98, EU:C:2000:191, 41. punkts, un 2011. gada 20. oktobris, *Brachner*, C-123/10, EU:C:2011:675, 73. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 58 No Tiesas judikatūras izriet arī tas, ka, kaut arī valsts tiesai, kurai vienīgajai ir kompetence attiecībā uz faktisko apstākļu novērtēšanu un valsts tiesību normu interpretāciju, galu galā ir jākonstatē, vai un kādā apmērā apstrīdēta norma ir pamatota ar šādu objektīvo faktoru, tomēr Tiesai, kurai prejudiciālā nolēmuma procedūras ietvaros tai ir jāsniedz lietderīgas atbildes, ir kompetence sniegt norādījumus, ievērojot pamatlīnijas materiālus, kā arī Tiesai sniegtos rakstveida un mutvārdu paskaidrojumus, lai valsts tiesa varētu pieņemt nolēmumu (spriedums, 2014. gada 17. jūlijs, *Leone*, C-173/13, EU:C:2014:2090, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 59 Izskatāmajā lietā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *SpBegrG*, ar kuru ir cieši saistītas attiecīgās valsts tiesību normas, ir divi mērķi, proti, pirmkārt, samazināt radīto nelīdzsvarotību attiecībā uz tā sauktajām “īpašajām” pensijām, kuras, kā Austrijas valdība norāda savos rakstveida apsvērumos, ir “papildu pensijas, kas ir ārpus parastajām pensiju shēmām”, un, otrkārt, nodrošināt vecuma pensiju ilgtspējīgu finansēšanu. Austrijas valdība savos rakstveida apsvērumos ir apstiprinājusi šos mērķus, precizējot, ka attiecīgo valsts tiesību normu mērķis precīzāk ir kompensēt nelīdzsvarotību galu galā valsts finansētu pensiju pabalstu piešķiršanas līmenī. Šī valdība turklāt ir norādījusi, ka šādas pensijas attiecīgajiem uzņēmumiem rada lielu finansiālu slodzi, kas rada valsts budžeta netiešas ietekmes risku, it īpaši samazinātas dividendu izmaksas dēļ.
- 60 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka ar budžetu saistīti apsvērumi nevar attaisnot viena no dzimumiem diskrimināciju (spriedums, 2003. gada 23. oktobris, *Schönheit* un *Becker*, C-4/02 un C-5/02, EU:C:2003:583, 85. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 61 Turpretī mērķi nodrošināt ilgtspējīgu vecuma pensiju finansēšanu un samazināt starpību starp valsts finansēto pensiju līmeņiem, ņemot vērā dalībvalstīm piešķirto plašo rīcības brīvību, var tikt uzskatīti par likumīgiem sociālās politikas mērķiem, kas nav saistīti ar jebkādu diskrimināciju dzimuma dēļ.
- 62 Izskatāmajā lietā, neskarot pārbaudes, kas šajā ziņā ir jāveic iesniedzējtiesai, no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka valsts tiesību normas var būt vērstas uz šādiem mērķiem. Pirmkārt, gan maksājamā pabalsta daļas ieturēšana, gan tā apmēra nepalielināšana ļauj veidot rezerves turpmākajām maksāšanas saistībām. Šajā ziņā, lai gan ir taisnība, kā to tiesas sēdē Tiesā ir uzsvēris prasītājs pamatlīnētā, kā arī NK, ka šādi ietaupītās summas attiecīgie uzņēmumi principā var izmantot jebkādiem mērķiem, tomēr, neskarot tās pašas pārbaudes, valstij vairākuma līdzdalības gadījumā ir pietiekama ietekme uz minētajiem uzņēmumiem, lai nodrošinātu, ka tie atbilstoši finansē attiecīgās vecuma pensijas.

- 63 Otrkārt, tā kā šīs tiesību normas attiecas tikai uz pabalstiem, kuru apmērs pārsniedz noteiktu sliekšni, to rezultātā pēdējie minētie tiek pielīdzināti mazāku pensiju limenim.
- 64 Turklāt, neskarot iesniedzējtiesas veicamo pārbaudi, minētās normas tiek īstenotas saskanīgi un sistemātiski, jo tās ir piemērojamas visām pensijām, ko “tiešu definētu pabalstu” veidā piešķir iestādes un uzņēmumi, kuri ir tieši vai netieši pakļauti valsts kontrolei un kuri tātad var izmantot no ieturētām vai nepiešķirtām summām sastāvošās rezerves nākotnes pensijas saistību finansēšanai.
- 65 Šķiet, ka attiecīgās valsts tiesību normas neparedz pasākumus, kuri pārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu paredzētos mērķus, it īpaši tiktāl, ka ar tām ir ņemta vērā attiecīgo personu maksātspēja, jo gan atbilstoši *NÖ Landes- und GemeindebezügeG* 24.a pantam ieturētās summas, gan *ASVG* 711. pantā paredzētie pensiju palielināšanas ierobežojumi ir noteikti atbilstoši pakāpju sistēmai atkarībā no piešķirto pabalstu summām.
- 66 Turklāt, runājot konkrētāk par mērķi nodrošināt vecuma pensiju ilgtspējīgu finansēšanu, tas, ka konkrēts uzņēmums, kāds ir NK, varētu būt izveidojis šim nolūkam pietiekamas rezerves, pats par sevi nevar likt apšaubīt attiecīgo valsts tiesību normu nepieciešamo raksturu, jo, kā to savos rakstveida apsvērumos norāda Eiropas Komisija, tās attiecas uz visiem uzņēmumiem, kurās vairākuma dalība pieder federālajai valstij un Lejasaustrijas federālajai zemei.
- 67 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmā jautājuma otro daļu ir jāatbild, ka Direktīvas 2006/54 5. panta c) punkts un 7. panta [1. punkta] a) apakšpunkta iii) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem tiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas pensijas saņēmējiem, ko valsts kontrolēts uzņēmums, noslēdzot vienošanos, ir apņēmiem izmaksāt viņiem tieši un kas pārsniedz noteiktus šajā tiesiskajā regulējumā paredzētos sliekšņus, pirmkārt, netiek izmaksāta summa, kas tiek ieturēta no tādas šīs pensijas daļas, kura pārsniedz vienu no šiem sliekšņiem, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šīs pensijas indeksācija, pat ja bijušo darba ņēmēju, kuru šādas arodpensijas summu ir ietekmējis minētais regulējums, procentuālā daļa ir ievērojami lielāka starp bijušajiem darba ņēmējiem – vīriešiem, kuri ietilpst šī regulējuma piemērošanas jomā, nekā starp bijušajām darba ņēmējām – sievietēm, kuras ietilpst šajā piemērošanas jomā, ja šādas sekas attaisno objektīvi faktori, kas nav saistīti ar jebkādu diskrimināciju dzimuma dēļ, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Par otrā jautājuma otro daļu

- 68 Ar otrā jautājuma otro daļu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīva 2000/78 ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas pensijas saņēmējiem, ko valsts kontrolēts uzņēmums, noslēdzot vienošanos, ir apņēmiem izmaksāt viņiem tieši un kas pārsniedz noteiktus šajā tiesiskajā regulējumā paredzētos sliekšņus, pirmkārt, netiek izmaksāta summa, kas tiek ieturēta no tādas šīs pensijas daļas, kura pārsniedz vienu no šiem sliekšņiem, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šīs pensijas indeksācija, ja minētais regulējums ietekmē tikai saņēmējus, kas ir pārsnieguši noteiktu vecumu.
- 69 Saskaņā ar Direktīvas 2000/78 1. pantu un 2. panta 1. punktu un 2. punkta b) apakšpunktu ir aizliegta jebkāda netieša diskriminācija, tostarp vecuma dēļ. Netieša diskriminācija pastāv tad, ja šķietami neitrāla noteikuma, kritērija vai prakses dēļ personas, kurām ir konkrēts vecums, atrodas konkrētā nelabvēlīgā situācijā salīdzinājumā ar citām personām, ja vien šis noteikums, kritērijs vai prakse nav objektīvi attaisnota ar likumīgu mērķi un ja vien līdzekļi šā mērķa sasniegšanai nav pienācīgi un vajadzīgi (spriedums, 2019. gada 7. februāris, *Escribano Vindel*, C-49/18, EU:C:2019:106, 41. un 42. punkts).

- 70 Iesniedzējtiesa uzskata – iespējamās netiešās diskriminācijas vecuma dēļ pastāvēšana ir balstīta uz to, ka kopš 2000. gada Austrijā nav noslēgts neviens pensiju līgums “tiešu definētu pabalstu” veidā, līdz ar to attiecīgās valsts tiesību normas skar tikai noteiktu vecumu sasniegušās personas un arodpensiju līgumi ar citām personām ir noslēgti atbilstoši pensiju vai apdrošināšanas fondu modelim.
- 71 Tāpat kā netieša diskriminācija dzimuma dēļ, kā tas izriet no šī sprieduma 45., 49. un 52. punkta, netiešu diskrimināciju vecuma dēļ var konstatēt tikai tad, ja ir pierādīts, ka valsts tiesiskais regulējums negatīvi un bez pamatojuma ietekmē ievērojami lielāku noteikta vecuma personu daļu salīdzinājumā ar citām personām. Šajā nolūkā ir jāņem vērā visi darba ņēmēji, uz kuriem attiecas valsts tiesiskais regulējums, no kura izriet atšķirīgā attieksme.
- 72 No minētā izriet – lai pierādītu, ka pastāv netieša diskriminācija vecuma dēļ, personas, kuras ar attiecīgajām valsts tiesību normām ir nostādītas nelabvēlīgā situācijā, nevar tikt salīdzinātas ar personām, kas neietilpst šo tiesību normu piemērošanas jomā, piemēram, personām, kuras ir noslēgušās pensiju līgumu atbilstoši pensiju fondu vai apdrošināšanas modelim.
- 73 Turklāt, kā ģenerālvokāte ir atgādinājusi secinājumā 89. punktā, tas vien, ka personām, kas nav sasniegušās noteiktu vecumu, tiek piemērots jauns tiesiskais regulējums, nevar būt pamats netiešai diskriminācijai vecuma dēļ par sliktu citām personām, kurām ir piemērojams agrākais tiesiskais regulējums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 14. februāris, *Horgan un Keegan*, C-154/18, EU:C:2019:113, 28. punkts).
- 74 Turklāt ir jākonstatē, ka iesniedzējtiesa nav sniegusi norādes, saskaņā ar kurām no tām personām, kurām ir piemērojamas attiecīgās valsts tiesību normas, proti, tādas pensijas saņēmējiem, kuru valsts kontrolēts uzņēmums maksā “tiešu definētu pabalstu” veidā, ar šīm normām nelabvēlīgā situācijā būtu nostādīta ievērojami lielāka daļa personu, kas ir sasniegušās konkrētu vecumu.
- 75 Līdz ar to uz otrā jautājuma otro daļu ir jāatbild, ka Direktīvas 2000/78 2. panta 1. punkts un 2. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas pensijas saņēmējiem, ko valsts kontrolēts uzņēmums, noslēdzot vienošanos, ir apņēmiem izmaksāt viņiem tieši un kas pārsniedz noteiktus šajā tiesiskajā regulējumā paredzētos sliekšņus, pirmkārt, netiek izmaksāta summa, kas tiek ieturēta no tādas šīs pensijas daļas, kura pārsniedz vienu no šiem sliekšņiem, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šīs pensijas indeksācija, [ar minētajām direktīvas normām] netiek liegts jau tikai tā iemesla dēļ, ka minētais regulējums skar tikai saņēmējus, kas ir pārsnieguši noteiktu vecumu.

Par trešo līdz septīto jautājumu

- 76 Ar trešo līdz septīto jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Hartas 16., 17., 20. un 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas pensijas saņēmējiem, ko valsts kontrolēts uzņēmums, noslēdzot vienošanos, ir apņēmiem izmaksāt viņiem tieši un kas pārsniedz noteiktus šajā tiesiskajā regulējumā paredzētos sliekšņus, pirmkārt, netiek izmaksāta summa, kas tiek ieturēta no tādas šīs pensijas daļas, kura pārsniedz vienu no šiem sliekšņiem, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šīs pensijas indeksācija.
- 77 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Hartas piemērošanas joma ir noteikta tās 51. panta 1. punktā, saskaņā ar kuru, runājot par dalībvalstu rīcību, Hartas normas attiecas uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās isteno Savienības tiesības.

- 78 Ir arī jāatgādina, ka ar Hartu garantētās pamattiesības ir jāpiemēro visās situācijās, kas ir reglamentētas Savienības tiesībās, un tās līdz ar to ir jāievēro it īpaši tad, ja valsts tiesiskais regulējums ietilpst šo tiesību piemērošanas jomā (spriedums, 2019. gada 21. maijs, Komisija/Ungārija (Lauksaimniecības zemes lietojuma tiesības), C-235/17, EU:C:2019:432, 63. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 79 Tomēr Savienības tiesībās attiecīgajā jomā ir jābūt paredzētiem konkrētiem pienākumiem dalībvalstīm saistībā ar situāciju pamatlietā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 10. jūlijs, *Julián Hernández u.c.*, C-198/13, EU:C:2014:2055, 35. punkts).
- 80 Izskatāmajā lietā, kā izriet no šī sprieduma 40.–67. punkta, attiecīgās valsts tiesību normas var radīt atšķirīgu attieksmi dzimuma dēļ, kas – pamatojuma neesamības gadījumā – būtu ar Direktīvu 2006/54 aizliegta netieša diskriminācija. Kā ģenerālvokāte ir norādījusi secinājumu 98. punktā, tās tātad ir pakļautas konkrētam Savienības tiesību regulējumam, jo pabalstu noteikšanai un aprēķinam nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmās ir jānotiek bez šai direktīvai, kā arī Direktīvai 2000/78 pretējas diskriminācijas.
- 81 No tā izriet, ka ar attiecīgajām valsts tiesību normām tiek īstenotas Savienības tiesības Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē, līdz ar to ar tām ir jābūt ievērotām Hartā garantētajām pamattiesībām.
- 82 Šajā ziņā, pirmkārt, Hartas 20. pantā ir nostiprināts ikvienas personas vienlīdzības likuma priekšā princips. Saskaņā ar šīs Hartas 21. panta 1. punktu ir aizliegta jebkāda diskriminācija, tostarp dzimuma, vecuma vai īpašuma dēļ.
- 83 Konkrētāk, runājot par diskrimināciju vecuma dēļ, no Tiesas judikatūras izriet, ka, veicot pasākumus, kas ietilpst Direktīvas 2000/78, ar kuru nodarbinātības un profesijas jomā ir konkretizēts nediskriminācijas vecuma dēļ princips, piemērošanas jomā, dalībvalstīm ir jārikojas, ievērojot šo direktīvu (spriedums, 2015. gada 21. janvāris, *Felber*, C-529/13, EU:C:2015:20, 16. punkts un tajā minētā judikatūra). Tapat dalībvalstīm, veicot pasākumus, kas ietilpst Direktīvas 2006/54, ar kuru minētajā [nodarbinātības un profesijas] jomā ir konkretizēts nediskriminācijas dzimuma dēļ princips, piemērošanas jomā, ir jārikojas, ievērojot šo pēdējo minēto direktīvu.
- 84 Šādos apstākļos iesniedzējtiesas jautājumi par diskriminācijas vecuma un dzimuma dēļ esamību ir jāizvērtē, kā tas ir darīts, atbildot uz pirmo un otro jautājumu, ņemot vērā tikai attiecīgi Direktīvas 2000/78 un 2006/54 (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 13. novembris, *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, 25. punkts).
- 85 Attiecībā uz diskrimināciju īpašuma dēļ, pieņemot, ka varētu tikt konstatēts, ka šī sprieduma 46. punktā norādītā atšķirīgā attieksme, proti, ka attiecīgās valsts tiesību normas skar tikai pensijas, kuru apmērs pārsniedz noteiktu sliekšni, nelabvēlīgā situācijā nostāda īpaši personas, kurām ir noteikts īpašums, – šāds apstāklis, neskarot iesniedzējtiesas veicamo pārbaudi, šajā lietā var tikt attaisnots šī sprieduma 61.–66. punktā izklāstīto iemeslu dēļ. Šajā ziņā šādas tiesību normas saistībā ar minēto nerada Hartas 20. panta un 21. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 86 Otrkārt, attiecībā uz Hartas 16. pantu ir jāatgādina, ka septītajā prejudiciālajā jautājumā minētā līgumslēgšanas brīvība ietilpst ar minēto pantu garantētajā darījumdarbības brīvībā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 22. janvāris, *Sky Österreich*, C-283/11, EU:C:2013:28, 42. punkts). Kā ģenerālvokāte ir norādījusi secinājumu 110. punktā, šī brīvība ietver brīvību noteikt vai vienoties par pakalpojuma cenu.
- 87 No tā izriet, ka tādas tiesību normas kā attiecīgās valsts tiesību normas rada līgumslēgšanas brīvības ierobežojumu, jo ar tām attiecīgajiem uzņēmumiem ir noteikts pienākums izmaksāt saviem bijušajiem darba ņēmējiem tādu pensiju “tiešu definētu pabalstu” veidā, kuras apmērs ir mazāks par līgumiski noteikto apmēru.

- 88 Tomēr darījumdarbības brīvība nav absolūta prerogāta, bet tā ir jāaplūko saistībā ar tās uzdevumu sabiedrībā, un tā tādējādi var tikt pakļauta valsts varas iejaukšanās pasākumiem, kuri vispārējās interesēs var radīt ierobežojumus ekonomiskās darbības īstenošanai. Turklāt saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu visiem Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, tajos ir jārespektē šo tiesību un brīvību būtiskais saturs un, ievērojot samērīguma principu, tiem ir jābūt nepieciešamiem un patiešām jāatbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko ir atzinusi Eiropas Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 4. maijs, *Pillbox* 38, C-477/14, EU:C:2016:324, 157.–160. punkts).
- 89 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka šī sprieduma 87. punktā minētais līgumslēgšanas brīvības ierobežojums ir paredzēts tiesību aktos un ar to tiek respektēts šīs brīvības būtiskais saturs, jo tā rezultātā arodpensiju, kas ir tikušas apspriestas un par ko attiecīgais uzņēmums ir vienojies ar saviem darba ņēmējiem, izmaksa ir liegta ļoti nelielā daļā. Turklāt, neskarot iesniedzējtiesas veicamo pārbaudi, šī liegšana atbilst vispārējo interešu mērķiem, proti, valsts finansēto vecuma pensiju ilgtspējīgai finansēšanai un minēto pensiju līmeņu starpības samazināšanai. Visbeidzot, kā izriet no šī sprieduma 61.–66. punkta, ir uzskatāms, ka minētais ierobežojums atbilst samērīguma principam un līdz ar to tas nav pretrunā Hartas 16. pantam.
- 90 Treškārt, attiecībā uz Hartas 17. panta 1. punktā nostiprinātajām tiesībām uz īpašumu ir jāatgādina, ka ar šo tiesību normu piešķirtā aizsardzība attiecas uz visām tiesībām, kam ir mantiska vērtība, no kurām, ņemot vērā tiesību sistēmu, izriet iegūts tiesisks stāvoklis, kurš ļauj to īpašniekam vai to īpašnieka labā autonomi īstenot šīs tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 22. janvāris, *Sky Österreich*, C-283/11, EU:C:2013:28, 34. punkts).
- 91 Ir uzskatāms, ka līguma par arodpensiju noslēgšana šīs pensijas saņēmējam rada mantisku interesi. Turklāt tas, ka attiecīgais uzņēmums ietur daļu no līgumiski noteiktās summas un netiek piemērota līgumiski noteiktā indeksācija, ietekmē minēto mantisko interesi. Tomēr ar Hartas 17. panta 1. punktu garantētās tiesības nav absolūtas, tāpēc tās nevar tikt interpretētas kā tādas, kas dod prasījumu uz noteikta apmēra pensiju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 13. jūnijs, *Florescu u.c.*, C-258/14, EU:C:2017:448, 50. un 51. punkts).
- 92 Tomēr, kā izriet no šī sprieduma 88. punkta, visiem minēto tiesību uz īpašumu ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, tajos ir jābūt respektētam to būtiskajam saturam un, ievērojot samērīguma principu, tiem ir jābūt nepieciešamiem un patiešām jāatbilst Savienības atzītiem vispārējo interešu mērķiem. Pamatlietā aplūkojamie tiesību uz pensiju ierobežojumi ir paredzēti tiesību aktos. Turklāt ar tiem tiek ierobežota tikai daļa no attiecīgajām “tiešu definētu pabalstu” veidā maksājāmām pensijām, tādējādi tos nevar uzskatīt par tādiem, kas skar minēto tiesību būtisko saturu. Turklāt, neskarot iesniedzējtiesas veicamo pārbaudi, šie ierobežojumi var tikt uzskatīti par nepieciešamiem un patiešām atbilst vispārējo interešu mērķiem, kas ir valsts finansēto vecuma pensiju ilgtspējīga finansēšana un minēto pensiju līmeņu starpības samazināšana.
- 93 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz trešo līdz septīto jautājumu ir jāatbild, ka Hartas 16., 17., 20. un 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem tiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas pensijas saņēmējiem, ko valsts kontrolēts uzņēmums, noslēdzot vienošanos, ir apņēmies izmaksāt viņiem tieši un kas pārsniedz noteiktus šajā tiesiskajā regulējumā paredzētos sliekšņus, pirmkārt, netiek izmaksāta summa, kas tiek ieturēta no tādas šīs pensijas daļas, kura pārsniedz vienu no šiem sliekšņiem, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šīs pensijas indeksācija.

Par astoto jautājumu

- 94 Ar astoto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts, ka dalībvalsts savā tiesību sistēmā neparedz autonomu tiesību aizsardzības līdzekli, kura mērķis galvenokārt būtu pārbaudīt valsts tiesību normu, ar kurām tiek īstenotas Savienības tiesības, atbilstību šīm tiesībām.
- 95 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka attiecīgās valsts tiesību normas ir cieši saistītas ar *SpBegrG* 1. pantu vai ir pieņemtas šī likuma tiešā turpinājumā. Tā kā pēdējo minēto veido konstitucionālo tiesību normas, iespēja apstrīdēt attiecīgās valsts tiesību normas *Verfassungsgerichtshof* (Konstitucionālā tiesa) esot ierobežotas, līdz ar to šīs valsts tiesību normas varot tikt apstrīdētas tikai pakārtoti, ceļot privāttiesisku prasību pret arodpensijas līgumisko partneri.
- 96 Tomēr Tiesa ir nospriedusi, ka Hartas 47. pantā garantētais efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips pats par sevi neprasa, lai pastāvētu autonoma prasība, kuras galvenais mērķis ir apstrīdēt valsts tiesību normu saderību ar Savienības tiesību normām, ja vien pastāv viens vai vairāki tiesību aizsardzības līdzekļi, kas ļauj pakārtoti nodrošināt to tiesību ievērošanu, kuras tiesību subjektiem izriet no Savienības tiesībām (spriedums, 2019. gada 21. novembris, *Deutsche Lufthansa*, C-379/18, EU:C:2019:1000, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 97 Tā kā iesniedzējtiesa norāda, ka attiecīgās valsts tiesību normas var tikt pakārtoti apstrīdētas, efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa pārkāpums autonoma tiesību aizsardzības līdzekļa neesamības dēļ nevar tikt konstatēts.
- 98 Līdz ar to uz astoto jautājumu ir jāatbild, ka Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauts, ka dalībvalsts savā tiesību sistēmā neparedz autonomu tiesību aizsardzības līdzekli, kura mērķis galvenokārt būtu pārbaudīt valsts tiesību normu, ar kurām tiek īstenotas Savienības tiesības, atbilstību šīm tiesībām, ja vien pastāv iespēja veikt šādu pārbaudi pakārtotā kārtībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 99 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes Direktīva 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju, un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos, ir jāinterpretē tādējādi, ka to piemērošanas jomā ietilpst dalībvalsts tiesību normas, saskaņā ar kurām, pirmkārt, darba devējam ir jāietur arodpensijas, ko minētais darba devējs, noslēdzot vienošanos, ir apņēmis izmaksāt tieši savam bijušajam darba ņēmējam, summas daļa, veicot ieturējumu pensijas gūšanas vietā, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šī pabalsta summas indeksācija.**
- 2) **Direktīvas 2006/54 5. panta c) punkts un 7. panta [1. punkta] a) apakšpunkta iii) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem tiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas pensijas saņēmējiem, ko valsts kontrolēts uzņēmums, noslēdzot vienošanos, ir apņēmis izmaksāt viņiem tieši un kas pārsniedz noteiktus šajā tiesiskajā regulējumā paredzētos sliekšņus, pirmkārt, netiek izmaksāta summa, kas tiek ieturēta no tādas šīs pensijas daļas, kura pārsniedz vienu no šiem sliekšņiem, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski**

noteiktā šīs pensijas indeksācija, pat ja bijušo darba ņēmēju, kuru šādas arodpensijas summu ir ietekmējis minētais regulējums, procentuālā daļa ir ievērojami lielāka starp bijušajiem darba ņēmējiem – vīriešiem, kuri ietilpst šī regulējuma piemērošanas jomā, nekā starp bijušajām darba ņēmējām – sievietēm, kuras ietilpst šajā piemērošanas jomā, ja šādas sekas attaisno objektīvi faktori, kas nav saistīti ar jebkādu diskrimināciju dzimuma dēļ, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

- 3) Direktīvas 2000/78 2. panta 1. punkts un 2. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas pensijas saņēmējiem, ko valsts kontrolēts uzņēmums, noslēdzot vienošanos, ir apņēmis izmaksāt viņiem tieši un kas pārsniedz noteiktus šajā tiesiskajā regulējumā paredzētos sliekšņus, pirmkārt, netiek izmaksāta summa, kas tiek ieturēta no tādas šīs pensijas daļas, kura pārsniedz vienu no šiem sliekšņiem, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šīs pensijas indeksācija, [ar minētajām direktīvas normām] netiek liegts jau tikai tā iemesla dēļ, ka minētais regulējums skar tikai saņēmējus, kas ir pārsnieguši noteiktu vecumu.
- 4) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 16., 17., 20. un 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem tiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas pensijas saņēmējiem, ko valsts kontrolēts uzņēmums, noslēdzot vienošanos, ir apņēmis izmaksāt viņiem tieši un kas pārsniedz noteiktus šajā tiesiskajā regulējumā paredzētos sliekšņus, pirmkārt, netiek izmaksāta summa, kas tiek ieturēta no tādas šīs pensijas daļas, kura pārsniedz vienu no šiem sliekšņiem, un, otrkārt, netiek veikta līgumiski noteiktā šīs pensijas indeksācija.
- 5) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauts, ka dalībvalsts savā tiesību sistēmā neparedz autonomu tiesību aizsardzības līdzekli, kura mērķis galvenokārt būtu pārbaudīt valsts tiesību normu, ar kurām tiek īstenotas Savienības tiesības, atbilstību šīm tiesībām, ja vien pastāv iespēja veikt šādu pārbaudi pakārtotā kārtībā.

[Paraksti]